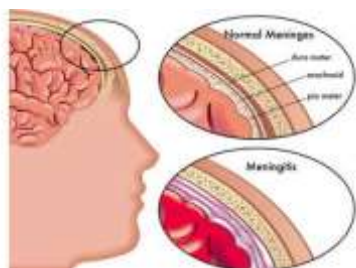

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

مننژیت

کارگروه آموزش به بیمار بخش عفونی

کد سند: EM-EP-59

تاریخ تدوین: زمستان 1402

تاریخ ابلاغ: زمستان 1402

عوارض بیماری مننژیت

مننژیت می تواند عوارضی جدی در پی داشته باشد. هرچه طول مدت عدم درمان بیماری بیشتر باشد، احتمال بروز عوارض از جمله تشنج و آسیب عصبی دائمی بیشتر خواهد بود. انواع آسیب های عصبی مننژیت می توانند، شامل:

- از دست دادن شنوایی
- مشکل حافظه
- ناتوانی در یادگیری
- آسیب مغزی
- مشکل در راه رفتن
- تشنج
- نارسایی کلیه
- شوک
- مرگ

در صورت نیاز به سایر مطالب آموزشی اسکن نمایید

- ✓ واکسیناسیون مننگوکوکی برای : نوجوانان در سنین 11 تا 12 سال که وارد دبیرستان می شوند و تاکنون این واکسن را دریافت نکرده اند.
- ✓ همه دانشجویان سال اول دانشگاه که قصد اقامت در خوابگاه دارند.
- ✓ کودکان دو ساله و یا بزرگتر که طحال نداشته و یا دچار سایر مشکلات سیستم ایمنی هستند.
- ✓ افرادی که قصد سفر به کشورهایی دارند که مننگوکوک در آنجا شایع می باشد، ضروری است.

درمان : درمان مننژیت باکتریایی

مننژیت حاد باکتریایی نیاز به درمان سریع با آنتی بیوتیک های داخل وریدی و داروهای کورتونی برای اطمینان از بهبود و کاهش عوارض آن همچون ورم مغزی و یا تشنج دارد. آنتی بیوتیک و یا ترکیب آنتی بیوتیکی و داروهای دیگر بسته به نوع عفونت متفاوت می باشد . تا 24 ساعت بعد از آنتی بیوتیک درمانی جداسازی تنفسی توصیه می گردد.

درمان مننژیت ویروسی

آنتی بیوتیک ها قادر به درمان مننژیت ویروسی نیستند و در بیشتر موارد مننژیت ویروسی خود بخود در طول چند هفته بهبود می یابد. درمان انواع ساده مننژیت ویروسی شامل:

- استراحت
- مصرف فراوان مایعات
- داروهای مسکن مثل استامینوفن برای کاهش سردرد
- پاشویه و تب بر برای کنترل تب بیمار

تعریف مننژیت :

مننژیت به عفونت و التهاب پرده های مننژ مغز گفته می شود که یکی از عفونت های جدی و خطرناک مغز بوده و تأخیر در تشخیص و درمان آن همراه با مرگ و میر و عوارض عصبی بالایی می باشد. عامل ایجاد کننده مننژیت می تواند ویروس ها ، باکتریها ، سلی و قارچ ها باشد. مننژیت ویروسی در آب و هوای معتدل در طی فصل تابستان و ماه های اول پاییز به طور چشمگیری افزایش می یابد.

علائم بالینی مننژیت :

مننژیت می تواند به شکل یک بیماری حاد که در عرض چند ساعت به سرعت پیشرفت می کند یا به شکل یک بیماری تحت حاد که به تدریج در طی چند روز بدتر می شود، ظاهر پیدا کند. سه علامت اصلی مننژیت عبارت است از : تب، سردرد و سفتی گردن. سفتی گردن یک علامت اولیه می باشد که خم کردن گردن به دلیل اسپاسم عضلات گردن مشکل بوده و اعمال فشار در این صورت موجب درد شدید می شود.

کاهش سطح هوشیاری در بیشتر از 75% بیماران اتفاق می افتد و از خواب آلودگی تا کوما متغیر است. تهوع، استفراغ و ترس از نور (فتوفوبی) از شکایات شایع هستند. حملات تشنجی در 20-40% بیماران مننژیت باکتریال دیده می شود.

تحریک پذیری و راش های جلدی (دانه های قرمز رنگ پوستی) از دیگر علائم بالینی مننژیت می باشد.

در بیماران با مننژیت ویروسی سردرد بیشتر در ناحیه پیشانی و پشت چشم بوده و اغلب با ترس از نور و درد هنگام حرکات چشم همراه است. علائم دیگری که در مننژیت ویروسی دیده می شود عبارت است از : احساس کسالت، درد عضلانی، بی اشتها، تهوع و استفراغ، درد شکم و یا اسهال.

علت بیماری:

عوامل ایجاد کننده بیماری از دو طریق باعث بیماری مننژیت می شوند:

1. میکروپ معمولاً به صورت یک عفونت حلق بینی شروع می شود و بعد وارد جریان خون شده و از پرده های مغز عبور کرده و باعث التهاب می شود.
2. با انتقال مستقیم (از طریق زخم های نافذ در سر و شکستگی جمجمه) عفونت به پرده های مغز می رسد.

تشخیص :

- 1 - علائم بالینی و معاینه فیزیکی از نظر تغییر وضعیت هوشیاری، تب و خشکی گردن
- 2 - گرفتن مایع نخاع و کشت از نظر نوع میکروپ
- 3 - کشت خون

پیشگیری از بیماری مننژیت:

مننژیت باکتریایی و ویروسی واگیردار می باشند. احتمال انتقال هر دو از طریق ذرات ترشحات تنفسی در حین برخورد های نزدیک مانند بوسیدن، عطسه یا سرفه کردن به طرف کسی وجود دارد، اما صرف تنفس هوایی که فرد مبتلا به مننژیت در آن نفس کشیده است باعث انتقال آن ها نمی شود. مننژیت ویروسی معمولاً توسط آنتروویروس ها به وجود می آید، و بیشتر از طریق آلودگی مدفوعی منتشر می شود. احتمال آلودگی را می توان با تغییر رفتارهای منجر به انتقال کاهش داد. بیماران باید در اتاق جداگانه ای بستری شوند و استفاده از ماسک در همراهان و کادر مراقبت الزامی می باشد.

بعضی از انواع خاص واکسن ها می توانند از ابتلا به بعضی از مننژیت ها پیشگیری نمایند. این واکسن ها شامل:

- واکسن هموفیلوس آنفولانزا B ← در کودکان جلوی شیوع یکی از انواع مننژیت باکتریایی را می گیرد.
- واکسن کونژوگه پنوموکوک نیز از سایر روش های موثر در پیشگیری از ابتلا به مننژیت پنوموکوکی می باشد.
- افراد خانواده و کسانی که رابطه نزدیکی با فرد مبتلا به مننژیت منگوکوکی دارند، باید از داروهای آنتی بیوتیکی برای پیشگیری از ابتلایشان به این نوع مننژیت استفاده نمایند.